

§ 234

Itäkeskuksen ja sen ympäristön suunnitteluperiaatteet

HEL 2021-010365 T 10 03 06

Hankenumero 0750_18

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti

- hyväksyä liitteen nro 4 mukaiset 29.3.2022 päivätyt Itäkeskuksen ja sen ympäristön suunnitteluperiaatteet jatkosuunnittelun pohjaksi
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet esitettyihin mielipiteisiin ja kannanottoihin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa Kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla: Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

Jatkosuunnittelussa selvitetään mahdollisuutta lisätä alueen viihtyisyyttä erityisesti jalankulkijoiden näkökulmasta kattamalla Itäväylä soveltuvien osin kevytrakenteisella, alle 100 metrin pituisella kannella. Erityisesti selvitetään mainitun kannen kustannusvaikutukset.

Näiden suunnitteluperiaatteiden Itäkeskuksen keskusta-alueen urbaani viherrakenne on matalalla tasolla, alueella on tällä hetkellä vihreää pinta-alaa vähän. Suunnitteluperiaatteet vahvistavat alueen viherrakennetta ja verkostoa ja luovat omalta osaltaan edellytykset vetovoimaisemmalle kaupunkikeskustalle.

Kaupunkiympäristölautakunta korosti, että alueen kaavoituksessa ja jatkosuunnittelussa Itäkeskuksen keskusta-alueen viherrakenteen ratkaisujen tulee olla kunnianhimoisia, alueelle erityistä lisäarvoa synnyttäviä ja niiden tulee myös vahvistaa ympäröivien alueiden viherverkostoa ja luoda sen monimuotoisuudelle jatkumoa. On tärkeää, että esikaupunkialueiden viherverkoston ratkaisut tukevat alueen kiinnostavuuden nousua maksimaalisesti.

Jatkosuunnittelussa kiinnitetään huomiota kaikkien liikkumistapojen sujuvuuteen. Erityistä huomiota jatkotyössä kiinnitetään kävelyn ja pyöräilyn viihtyvyyteen sekä laadukkuuteen Turunlinnantien ja Vanhanlinnan tien välisellä alueella.

Jatkosuunnittelussa varmistetaan riittävä avoimen ja julkisen kaupunkitilan määrä kauppakeskus Itiksen alueella ja osana tätä kaupunki neu-

vottelee mahdollisuudesta saada Tallinnanaukion tori kaupungin hallintaan.

Lisäksi lautakunta esitti, että alueen kehittämisen keskeisimpiin tavoitteisiin lisätään alueen sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys, jonka määrittelyssä hyödynnetään nykyisten asukkaiden ja alueella toimivien eri tahojen näkemyksiä.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli johtava arkkitehti Mikko Näveri. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Atte Kaleva: Jatkosuunnittelussa selvitetään mahdollisuutta lisätä alueen viihtyisyyttä erityisesti jalankulkijoiden näkökulmasta kattamalla Itäväylä soveltuvin osin kevytrakenteisella, alle 100 metrin pituisella kannella. Erityisesti selvitetään mainitun kannen kustannusvaikutukset.

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Atte Kalevan vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Näiden suunnitteluperiaatteiden Itäkeskuksen keskusta-alueen urbaani viherrakenne on matalalla tasolla, alueella on tällä hetkellä vihreää pinta-alaa vähän. Suunnitteluperiaatteet vahvistavat alueen viherrakennetta ja verkostoa ja luovat omalta osaltaan edellytykset vetovoimaisemmalle kaupunkikeskustalle.

Kaupunkiympäristölautakunta korosti, että alueen kaavoituksessa ja jatkosuunnittelussa Itäkeskuksen keskusta-alueen viherrakenteen ratkaisujen tulee olla kunnianhimoisia, alueelle erityistä lisäarvoa synnyttäviä ja niiden tulee myös vahvistaa ympäröivien alueiden viherverkostoa ja luoda sen monimuotoisuudelle jatkumoa. On tärkeää, että esikaupunkialueiden viherverkoston ratkaisut tukevat alueen kiinnostavuuden nousua maksimaalisesti.

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Olli-Pekka Koljonen: Jatkosuunnittelussa kiinnitetään huomiota kaikkien liikkumistapojen sujuvuuteen. Erityistä huomiota jatkokyössä kiinni-

12.04.2022

tetään kävelyn ja pyöräilyn viihtyvyyteen sekä laadukkuuteen Turunlinnantien ja Vanhanlinnantien välisellä alueella.

Kannattaja: Sameli Sivonen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Olli-Pekka Koljosen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Olli-Pekka Koljonen: Jatkosuunnittelussa varmistetaan riittävä avoimen ja julkisen kaupunkitilan määrä kauppakeskus Itiksen alueella ja osana tätä kaupunki neuvottelee mahdollisuudesta saada Tallinnanaukion tori kaupungin hallintaan.

Kannattaja: Sameli Sivonen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Olli-Pekka Koljosen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Mia Haglund: Lisäksi lautakunta esitti, että alueen kehittämisen keskeisiin tavoitteisiin lisätään alueen sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys, jonka määrittelyssä hyödynnetään nykyisten asukkaiden ja alueella toimivien eri tahojen näkemyksiä.

Kannattaja: Sameli Sivonen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Mia Haglundin vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Mikko Näveri, johtava arkkitehti, puhelin: 310 37331
mikko.naveri(a)hel.fi

Johanna Iivonen, tiimipäällikkö, liikennesuunnittelu, puhelin: 310 37137
johanna.iivonen(a)hel.fi

Pihla Sillanpää, johtava maisema-arkkitehti, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, puhelin: 31033671

pihla.sillanpaa(a)hel.fi

Karri Kyllästinen, diplomi-insinööri, teknillistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37347

karri.kyllastinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Lähtötietoja

4	Itäkeskuksen ja sen ympäristön suunnitteluperiaatteet 29.3.2022, päivitetty Kylk:n 12.4.2022 päätöksen mukaiseksi
5	Havainnekuvia, maankäytön muutosalueet
6	Vuorovaikutusraportti 29.3.2022
7	Itäkeskuksen pääväylien ja niihin liittyvien keskustakortteleiden viite-suunnitelma
8	Itäkeskuksen liikenteen tilanvaraustarkastelu
9	Rakennusinventointi
10	Kauppan selvitys
11	Stoan ja Puhoksen alueen suunnitteluperiaatteet, kaupunkiympäristölautakunta hyväksynyt 18.5.2021
12	Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ne mielipiteensä esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää

- hyväksyä liitteen nro 4 mukaiset 29.3.2022 päivätyt Itäkeskuksen ja sen ympäristön suunnitteluperiaatteet jatkosuunnittelun pohjaksi
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet esitettyihin mielipiteisiin ja kannanottoihin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa Kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla: Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

Esittelijän perustelut

Suunnitteluperiaatteiden keskeinen sisältö

Suunnitteluperiaatteet koskevat aluetta, joka sijaitsee Itäkeskuksen aluekeskuksessa ulottuen osittain viereisten osa-alueiden kuten Myllypuron ja Puotilan puolelle.

Suunnitteluperiaatteissa määritellään alueen suunnittelun keskeiset tavoitteet seuraaville vuosille. Periaatteilla ohjataan kaupungin sisäisenä ohjeena myöhemmin laadittavia asemakaavan muutoksia, julkisten ul-

kotilojen suunnitelmia ja liikennesuunnitelmia sekä muuta alueen kehittämistä. Periaatteissa käsitellään mm. maankäytön muutoksia, täydennysrakentamista, rakentamisen mittakaavaa, liikkumisen ja viheralueiden verkostoja, kaupunkiympäristön laatua sekä ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista.

Itäkeskuksen keskusta-alueella suunnitteluperiaatteille merkittävän pohjan luo vuonna 2020 ratkaistun ideakilpailun ”Itä-Helsingin keskusta” lopputulokset ja kilpailun jälkeen laaditut jatkosuunnitelmat.

Alueen kehittämisessä keskeisimpiä tavoitteita ovat mm. vetovoimaisuuden lisääminen, muutos lähiökeskuksesta kaupunkimaiseksi Itä-Helsingin keskustaksi, ilmastoviisaan kaupungin rakentaminen ja hiili-neutraali Helsinki -tavoitteen edistäminen, julkisen ympäristön laadun ja viihtyisyyden parantaminen sekä liikkumisympäristön kehittäminen ja lankulkua ja pyöräilyä painottaen. Tavoitteena on myös nykyisten asuinalueiden täydennysrakentaminen olevan ympäristön omaispiirteet huomioiden.

Suunnitteluperiaatteet koostuvat sanallisista periaatteista ja niitä selventävistä kartoista ja kaaviosta osa- ja aihealueittain (liite nro 4).

Suunnitteluperiaatteita havainnollistavaa materiaalia on koottu erilliseen liitteeseen, joka on samalla tiivistelmä huomattavimmista maankäytön muutosalueista Itäkeskuksessa ja sen ympäristössä (liite nro 5).

Suunnitteluperiaatteiden laatimisen yhteydessä on tehty edellä mainitun ”Itä-Helsingin keskusta” -ideakilpailun voittaneen ehdotuksen pohjalta tarkempaa maankäytön ja liikenteen suunnittelua alueen läpi kulkevien pääväylien ja niihin liittyvien keskustakortteiden alueelle (liitteet nro 7 ja 8). Viitesuunnitelmat havainnollistavat tätä osa-aluetta koskevia periaatteita.

Alueelle on jo aikaisemmassa vaiheessa laadittu Stoaan ja Puhoksen alueen suunnitteluperiaatteet, jotka kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi jatkosuunnittelun pohjaksi 18.5.2021 (liite nro 11). Nyt käsitellyssä olevat Itäkeskuksen suunnitteluperiaatteet asettavat Stoaan ja Puhoksen alueen osalta jo hyväksytyt linjaukset osaksi laajempaa kokonaisuutta.

Kattava kokoelma lähtötietoja alueesta on koottu liitteeseen nro 3.

Päätökset suunnitteluperiaatteiden pohjana

Suunnitteluperiaatteet edesauttavat kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista. Periaatteissa esitetyt ratkaisut ovat Helsingin yleiskaavan 2016 mukaisia.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Suunnittelualue on laaja, voimakkaasti erilaisiin osa-alueisiin jakaantunut ja sitä on kaavoitettu ja rakennettu 1960-luvun alusta aivan viime vuosiin, joten nykytilanne on hyvin kirjava. Alueen ytimen muodostavat pääväyliin ja kahteen metroasemaan tukeutuvat, nykyisin ostoskeskusten ja hypermarkettien hallitsevat keskustakorttelit. Varsinkin Itäväylän eteläpuolisella, Eastonin ja Maamerkin välisellä alueella keskustakorttelien nykytilannetta leimaa epäviihtyisä keskeneräisyys, jota pääväylien liikenteen aiheuttamat ympäristöhaitat korostavat. Keskustan pohjoispuolella sijaitsee 1960-luvulla suunniteltu ja rakennettu Puotinharjun asuinalue ja eteläpuolella pääosin 1970- kaavoitettu ja rakennettu Itäkeskuksen asuinalue. Molemmat asuinalueet ovat säilyneet verraten muuttumattomina sitten toteutusvuosiensa. Pohjoislaidan suunnittelualueelle muodostaa Mustapuron laakson viheralue, jossa sijaitsee Myllypuron liikuntapuisto urheiluhalleineen sekä Itäkeskusta palvelevia koulu- ja päiväkotirakennuksia. Etelässä suunnittelualue rajautuu Ystävyydenpuiston muodossa Marjaniemen pientaloalueeseen. Kaakossa suunnittelualue jatkuu Meripellontien suuntaisena häntänä kohti Vartiokylänlahtea siten, että alue lomittuu Puotilanrannan suunnittelualueen kanssa. Puotilan puolelta suunnittelualueeseen on liitetty Itäväylään ja Meripellontiehen rajoittuvien alueiden lisäksi Puotilan metroaseman korttelit, jotka toteutumatta jääneiden toimitilasuunnitelmien vuoksi ovat jo yli kahden vuosikymmenen ajan olleet väliaikaiskäytössä huolto- ja pysäköintialueina.

Suunnittelualueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1959–2021.

Suunnittelualueella on niin kaupungin, valtion kuin yksityisten omistamia alueita.

Vuorovaikutus suunnitteluperiaatteiden valmisteluaihana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot suunnitteluperiaatteiden valmisteluaihana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Suunnitteluperiaatteiden valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy

12.04.2022

- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- Uudenmaan ELY-keskus
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali- ja terveystoimiala

Viranomaisten kirjalliset kannantotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat mm. joukkoliikenteeseen, liityntäpysäköintiin, vesi- ja viemäriverkkoon, hulevesien viivyttämiseen, energiainfrastruktuuriin ja hukkalämmön hyödyntämiseen, sähköaseman tarpeeseen, perhekeskuksen siirtoon ja kulttuuriarvojen tunnistamiseen ja alueen muinaisjäännöksiin.

Mielipiteet

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja valmisteluaineistoa oli nähtävillä 18.10.–12.11.2021. Samanaikaisesti järjestettiin Kerrokantasi-kysely.

Kyselyyn saatiin yhteensä noin 360 vastausta ja kommenttia.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 6 kpl.

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä suunnitteluperiaatteiden luonnoksesta kohdistuivat Kerrokantasi-kyselyn kommentteissa ja kirjallisena saapuneissa mielipiteissä lukuisiin aiheisiin, mikä on ymmärrettävää suunnittelualan laajuus ja olosuhteiden kirjavuus huomioiden. Kyselyssä tietyt aiheet ja teemat toistuivat kuitenkin selkeästi muita enemmän. Tällaisia aiheita olivat mm. suunnitelmien rohkeus ja rakentamisen määrä, korkea rakentaminen, mahdollinen läpiajoliikenne Olavinlinnantiellä, pääväylien liikenneratkaisut ja viherympäristön vaaliminen niin yleisesti kuin erityisesti Matokallion alueella. Kirjallisissa mielipiteissä nostettiin lisäksi esille mm. suunnitelmista tiedottaminen, asuntotonttien täydennysrakentaminen kaupungin aloitteesta ja liityntäpysäköinti.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Mikko Näveri, johtava arkkitehti, puhelin: 310 37331
mikko.naveri(a)hel.fi

Johanna Iivonen, tiimipäällikkö, liikennesuunnittelu, puhelin: 310 37137
johanna.iivonen(a)hel.fi

Pihla Sillanpää, johtava maisema-arkkitehti, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, puhelin: 31033671

pihla.sillanpaa(a)hel.fi

12.04.2022

Karri Kyllästinen, diplomi-insinööri, teknillistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37347

karri.kyllastinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Lähtötietoja
- 4 Itäkeskuksen ja sen ympäristön suunnitteluperiaatteet 29.3.2022
- 5 Havainnekuvia, maankäytön muutosalueet
- 6 Vuorovaikutusraportti 29.3.2022
- 7 Itäkeskuksen pääväylien ja niihin liittyvien keskustakortteleiden viite-suunnitelma
- 8 Itäkeskuksen liikenteen tilanvaraustarkastelu
- 9 Rakennusinventointi
- 10 Kaupan selvitys
- 11 Stoa ja Puhoksen alueen suunnitteluperiaatteet, kaupunkiympäristölautakunta hyväksynyt 18.5.2021
- 12 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Mieli-pidekirjeet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ne mielipiteensä esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 05.04.2022 § 212

Kaupunkiympäristölautakunta 29.03.2022 § 198

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo Kulttuuriperintöyksikkö 11.11.2021